

prosinec 2018

Předvánoční vydání Dárčovských listů přináší další mozaiku aktualit kolem „Míst pro přírodu“. Nový výkup, zajímavé „zpřístupnění“ pro turisty i botanický průzkum jedné z vykoupených lokalit.

Pozoruhodný sad Na nebesích

Že jsou staré sady významnými místy biodiverzity, není dnes již žádným tajemstvím. Svým charakterem v podstatě odpovídají řídkým lesům či lesostepím, tedy v minulosti běžnému obrazu středoevropské krajiny, dnes již téměř vymizelému. Právě „toulavý polostín“ má ráda řada rostlin – a kde je hodně různých rostlin, bývá i hodně hmyzu. Staré stromy jsou vhodným hnízdištěm pro ptáky a takovýmto biotopem nepohrdne ani leckterý plaz. Navíc ovocné stromy, zejména třešně, jsou oblíbené i řadou xylofágních (ve dřevě žijících) druhů hmyzu. Bonusem je, že v takovém sadu se mnohdy najdou i cenné staré odrůdy ovocných dřevin.

Sad „Na nebesích“ nad Radnicemi, který je nejnovějším přírůstkem v portfoliu Místa pro přírodu, je po stránce starých odrůd unikátem. Nachází se zde poměrně pestrá skladba druhů (třešně, jabloně, hrušně, ořešáky) i odrůd, od každé jen několik stromů. Bylo zde nalezeno i několik odrůd třešní, které se zatím nepodařilo s jistotou ztotožnit se žádnou známou odrůdou. Celkově to působí, že sad byl vysázen nikoli jako produkční, ale jako sbírkový. Dnes je hodně zpustlý, téměř kompletně zarostlý křovinami, a tak zde čeká hodně práce, než se dostane do optimální podoby. O to zajímavější je, že přilehlá louka, jejíž část je též součástí vykoupené půldruhahektarové plochy, téměř náletem nezarůstá, přesto že se o ní nikdo nestaral již dobře několik desetiletí. Takže i dnes po ní poletuje mnoho motýlů, poskakují kobylky a

Z Hořečkové stráně

Velká sláva se udála 21. září na Hořečkové stráni u Velkého Vřešťova. V rámci programu Blíž přírodě zde byly vybudovány a toho dne veřejnosti představeny dva zajímavé interpretační prvky.

Tím prvním je hodně netradiční informační tabule. Netradiční ani ne tak svým obsahem či grafickým

sarančata... Jsme zvědaví, co odhalí podrobnější entomologické průzkumy.

Jednou z radnických „záhad“ je polochrupka velmi příjemné chuti, pracovníě nazývaná Radnická plavka (foto Martin Lípa)

On kopec Na nebesích je vůbec zajímavým místem. Jde o jakousi stolovou horu – sad a louka se nacházejí na téměř vodorovné náhorní plošině oválného tvaru, obklopené poměrně strmými zalesněnými svahy. Ke svému neobvyklému jménu přišla nejspíše díky o něco níže ležícímu poutnímu areálu radnické Kalvárie.

provedením, ale zejména technickým zpracováním. Tabule totiž slouží zároveň jako hmyzí hotel, hadník, odpočívadlo... Poslouží tedy celé řadě druhů živočichů včetně člověka ;-). To vše navíc téměř umělecky vyvedeno. Druhým prvkem je pomníček vyhynulému hořci jarnímu. Vřešťovsko

bývalo proslavené výskytem řady druhů hořců a hořečků. Hořeček nahořklý, kvůli jehož výskytu byla tahle stráň před třemi lety koupena, je z nich dnes již poslední. Hořec jarní byl nejvzácnější. Dnes přežívá na posledních třech lokalitách v republice, a tak tenhle dřevěný památníček je mementem za tento druh i za všechny další rostliny vyhubené překotnými změnami v krajině za posledních sto

let. Oba prvky jsou umístěny tak, že jejich návštěvou nebude ohrožena současná populace hořečků, naopak pohyb návštěvníků v méně hodnotné části lokality může intenzivním sešlapem zdejší biodiverzitu podpořit. Tož, přijďte se podívat!

Podrobný článek o Hořečkové stráni vyjde v posledním letošním čísle časopisu Naše příroda.

Září na Hořečkové stráni – rubová strana multifunkčního informačního panelu s hmyzím hotelem a hadníkem, vyřezávaný pomníček hořci jarnímu a dosud zde přežívající hořeček nahořklý, byť letos vinou extrémně suchého počasí jen v počtu několika desítek kusů (foto Jan Moravec)

Botanický průzkum na Velké Homolce

Ke správě vykoupených lokalit patří i biologické průzkumy. Jejich cílem je jednak zjistit aktuální stav lokality a jednak posoudit úspěšnost prováděného managementu. Na Velké Homolce u Vimperka prováděla během letošního roku botanický průzkum RNDr. Kamila Vítovcová z Katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity.

Závěry průzkumu jsou potěšující. „Za necelých deset let prodělala Homolka výraznou změnu k lepšímu. Živiny bohaté, travnaté svahy, pomalu zarůstající dřevinami, ustoupily a v současné době většinově dominují mezernaté, krátkostébelné květnaté louky.“ píše v závěrečné zprávě průzkumu RNDr. Vítovcová. O Velkou Homolku se stará Pozemkový spolek Šumava, zejména prostřednictvím pastvy ovcí v kombinaci s kosením.

Na Velké Homolce nenajdeme žádné botanické unikáty, pozoruhodný je však počet druhů a složení vegetace, zejména vezmeme-li v úvahu kyselé podloží, patřící obecně k druhově chudším, a polohu fakticky ve městě. Zaznamenáno zde bylo 175 druhů vyšších rostlin, z toho 32 druhů sušších

krátkostébelných trávnicků (v širším slova smyslu by se dalo říci stepních), 53 druhů mezofilních (tedy „normálních“) luk a pastvin, 35 lesních druhů a 53 druhů synantropních (rostoucích v blízkosti člověka).

Kompletní studie je ke stažení na webu mistoproprirodu.cz, stejně jako řada dalších materiálů k vykoupeným lokalitám.

K vzácnějším rostlinám Velké Homolky patří chrpa parukářka (foto Jan Moravec)